Turkish Studies

Volume 14 Issue 6, 2019, p. 3525-3533

DOI: 10.29228/TurkishStudies.30292

ISSN: 1308-2140

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 21.08.2019

✓ Accepted/Kabul: 15.10.2019

✍ Report Dates/Rapor Tarihleri: Referee 1 (16.09.2019)-Referee 2 (12.10.2019)

This article was checked by intihal.net.

TÜRK HALKLARI GELENEKSEL GÜREŞLERİNİN KÜLTÜREL PEDAGOJİSİ

Mehmet TÜRKMEN* - Kanat CANUZAKOV**

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, Türk halkları geleneksel güreşlerinde ki fiziki, fikri ve ahlaki pedagojisini inceleyecektir.

Metot: Bu çalışmada literatür taraması yapılmıştır. Türkiye dışındaki Türk ülkelerinin kaynakları da taranmıştır.

Bulgular: İnsanlığın Paleolitik tarih öncesi derinliklerinde doğan güreş, günümüze kadar sayısız formda ve tüm kültürlerde hayatta kaldı. Bunu yapmış olması, insanın özünde bir kişinin bir başkasına üstünlük kazanma zorunluluğunu gerektiren fiziksellüğün ifadelerine anlam katması için yaygın bir eğilim göstermesidir. Bu eğilimlerin kültürel ve pedagojik unsurları nasıl ve nelerdi? Günümüz sporcu eğitime ne gibi katkısı olabilir sorusuna yanıt aramak amaçlandı. Çalışmada niteliksel yaklaşım içinde yer alan modellerden betimsel tanımlama ve karşılaştırma yöntemi kullanıldı. Merkezine M.M. Bakhtin'in "Tvorchestvo Fransua..." çalışmasını alan bu araştırma, Türk halkları ile sınırlandırıldı. Sonuç olarak; Bozkır-göçebe hayatı yaşayan kadim Türkler, doğası gereği güçlü, mücadeleci ve dayanıklı olmak zorundaydı. Fiziki olduğu kadar fikri ve ahlaki yönden de kolektif bilince ulaşmalıydı. Bu şekilde yetişmesi için elbette atalarından eğitim almasını gerektirmekteydi.

Sonuç: Tüm bu yönleriyle yetişen insanlara "alp" denilmekteydi. XII. Yüzyılda yerini Farsça "pehlivan" terimine bırakan "alplik", dokuz koşullu seküler ve yine dokuz koşullu manevi dünya kazanımını hak etmesiydi. Türk güreş geleneğinden gelen bu kültürel pedagojilerin bir kısmının çağdaş spor eğitime katkı sağladığı görüldü. Pehlivanların

* Prof. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi & Türkiye & Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, E-posta: turkmenafsin@hotmail.com

** Prof. Dr., Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, E-posta: kanat.canuzakov@mail.ru

güreşin kurallarına adapta olmalarından zor olmayacak bu kaybolan milli niteliklerini tekrar yerine konulmasını öneririz.

Anahtar Kelimeler: Türk halkları, Geleneksel güreş, Kültürel pedagoji.

CULTURAL PEDAGOGY OF TRADITIONAL WRESTLING OF TURKISH PEOPLE

ABSTRACT

Purpose: This study will examine the physical, intellectual and moral pedagogy of Turkish people in traditional wrestling.

Method: In this study, literature review was made. Turkey is scanned at literatr of the country except Turkey.

Findings: Born deep in humankind's Palaeolithic prehistory, wrestling has survived, in innumerable forms and in virtually all cultures, down to the present day. That it has done so speaks to the widespread propensity for human beings to attach meaning to expressions of physicality that, at their core, necessitate the struggle of one person to gain mastery over another. What were the cultural and pedagogical elements of these trends? It is aimed to answer the question of what kind of contribution it can make to the sportsman training. Descriptive identification and comparison method were used among the models included in the qualitative approach. Get the "Tvorchestvo Fransua..." study of M.M. Bakhtin to the center, it was limited to Turkish peoples. As a result; the ancient Turks, who lived the steppe-nomadic life, had to be strong, challenging and durable by nature. He had to reach the collective consciousness as well as the intellectual and moral aspects. In order to be raised in this way, he would of course require training from his ancestors.

Conclusion: XII. Century Persian "pehlewan" to the term leaving "alplik", it was the right of nine conditional seculars and another nine conditional spiritual worlds. Some of these cultural pedagogies from the Turkish wrestling tradition will contribute to contemporary sports education. We recommend that these lost national qualities be replaced by wrestlers, which will not be difficult for them to adapt to the rules of wrestling.

STRUCTURED ABSTRACT

Purpose of the Study: This study will examine the physical, intellectual and moral pedagogy of Turkish people in traditional wrestling.

Method: In this study, literature review was made. Turkey and other Turkic countries were screened in literature. The study has made it possible to characterize such an important component of the social culture of Turkish people as the culture of traditional wrestling.

Results: Born deep in humankind's Palaeolithic prehistory, wrestling has survived, in innumerable forms and in virtually all cultures, down to the present day. That it has done so speaks to the widespread propensity for human beings to attach meaning to expressions of physicality that, at their core, necessitate the struggle of one person to gain mastery over another. What were the cultural and pedagogical elements of these trends? It is aimed to answer the question of what kind of contribution it can make to the sportsman training. Descriptive identification and comparison method were used among the models included in the qualitative approach. Get the "Tvorchestvo Fransua..." study of M.M. Bakhtin to the center, it was limited to Turkish peoples. As a result; the ancient Turks, who lived the steppe-nomadic life, had to be strong, challenging and durable by nature. He had to reach the collective consciousness as well as the intellectual and moral aspects. In order to be raised in this way, he would of course require training from his ancestors. The moral richness of the peoples and their moral and ethical foundations are reflected in the desire to instill the high moral qualities of young people, which has created the conditions for maintaining an appropriate moral climate for future generations. Therefore, the educational process had a continuous and multilateral character depending on social status, gender and age of the educational object. Scientific and pedagogical analysis of the ethnic history and culture of Turkish peoples has shown a strong educational potential. The decisive influence of wrestling on the labor education of young children of the Turkish peoples is realized through an ethnic culture that unites all material and spiritual national riches. Traditional wrestling is the center of the idea of being an excellent person in the ethnic culture of these people, in the ideas of children's labor education, and it is seen that all kinds of traditional arts, men and women education penetrate into the content, physical education and leisure activities.

Conclusion: XII. Century Persian "pehlewani" to the term leaving "alpik", it was the right of nine conditional seculars and another nine conditional spiritual worlds. Some of these cultural pedagogies from the Turkish wrestling tradition will contribute to contemporary sports education. We recommend that these lost national qualities be replaced by wrestlers, which will not be difficult for them to adapt to the rules of wrestling. Wrestling was trained in the traditional context with the master and apprentice relationship. Mystical aspects of the historical establishment, such as the wrestling lodge was weighted. In these pedagogical systems, wrestling was physical as well as intellectual and moral. In addition, each movement of traditional wrestling included national and religious aspects. In recent years, this intellectual and moral virtue has caused him to lose some of the rituals. These rituals, which are still alive in the memories of people over the age of 50, are also present, albeit limited, in documents and printed sources. We recommend republishing these lost national qualities, which will not be difficult for wrestlers to adapt to the rules of wrestling.

Keywords: Turkish peoples, Traditional wrestling, Cultural pedagogy.

Giriş ve Amaç

Her milletin gemişten szlp gelen, sosyal yapı ve yaşayıştan kaynaklamış, kısmen coğrafi özellikleri de bnyesinde ihtiva ede spor kültürü anlayışları vardır (Türkmen ve ark.,2006). Dışarıdan birisi için, Türk sporunu anlamak şüphesiz Türk sosyal hayatının diğerk yönlerine de çok fazla ışık tutar. Özbekistan hariç Merkezi Asya Türk halklarında “kök br” atlı oyunu en popüler spor olurken, milli kimliklerini bu sporla ifade ederler. Sibirya, Kafkasya, Anadolu ve tüm Batı Türk halklarında güreş kadar sembolik “ağırlık” taşıyan başka bir spor yoktur. Güreşin uyandırdığı duygular statik veya kanun olmaktan uzaktır. Güreşin sembol ve imgelerinin yorumları tabii ki farklı şekillerde kullanılabilir ve hegemonik süreçlerde ve karşıt emsallerinde araç olarak benimsenebilirler. Aslında, güreş ulusal gücü anlatan mitlerin meydana getirilmesinde ve ahlak eğitiminde, erdemlilik anlayışında yarışma ve gösterilerde “alp” sıfatıyla sistematik olarak kullanılır. Açıkça, spor olayları sadece “ter atma” fırsatı, “doğal” mücadeleci içgüdüleri açığa vurmak veya semboller yoluyla ifade etmek için fırsat değil, aynı zamanda geniş ahlaki ve politik yankının sosyal değerleri etrafında organize olan dikkatli bir şekilde yapılandırılmış kamuya açık organizasyonlardır. Türk milletinin geçmişten szlp gelen, sosyal yapı ve yaşayıştan kaynaklanan spor kültürü anlayışları vardır (Türkmen ve ark., 2006:77-94). Sportif faaliyetlerin insanı kendi isteğiyle ve sportif zorunluluklar uyarınca yönlendirdiği de bir gerçektir (Yamaner ve ark.,2018:251-257). Spor insanların vücutlarının sağlıklı olma yanında güzel ve estetik görünmesini sağlar (Yamak ve ark., 2018:1377-1388). Spor, yoğun kişilerarası ilişkiler yanında yaygın grup yaşantıları sergileyen bir olgu olarak hem sosyal bir nitelik taşımakta hem de sosyal bir ihtiyaç sayılmaktadır. Asya ve Avrupa kültüründe spor farklı olarak algılanır. Asya vücut kültüründeki bilgiler, düşünceler ve uygulamalar daha ziyade toplumların kültürel yaşantılarıyla bir paralellik göstererek dönemler itibariyle farklı şekillerde hayata geçirilmiştir. Sporun toplum içinde yaygınlaştırılması, diğerk pek çok faktörle birlikte, fertleri yönlendiren değer yargıları, gelenek ve göreneklerin spor türlerini desteklemesi ile de bağlantılı görülmektedir (İmamoğlu ve ark.,1997:139-144;Taşmektepligil ve İmamoğlu,1996:41-51).

Türk – Moğol halkları spor kültüründe at yarışları, binicilik ve güreş olmak üzere  (threesome strong game) bir oyun ve sporun çok ötesinde öneme ve sosyal norma sahiptir. Moğol halklarının geleneksel erkek triatlonu (l sporu) "Eryn Gurban naadan" ile günümüzde geleneksel kültürün popüler kitle fenomenlerinden biri olmaya devam ediyorlar. Petroglif ve arkeolojik veriler güreşin insanlık tarihi ile birlikte başladığını, spor tarihi otoriteleri de dünya da ilk spor formatının ve ilk örgütlenen sporun güreş olduğunda hemfikirdirler (Kyle 2010: 44, Petrov 2000: 3). Eski uygarlıkların hemen hepsinde görülen güreş, her ulusun kültüründe farklı boyutta yer almış ve farklı tatmin tarzı ile farklı fonksiyonlar icra etmiştir (Paliakoff 2004: 17, Harris 1979: 11). Güreş değişik fiğrler olarak çizilmiştir. Renklerin gücünden faydalanılma yoluna gidilmiştir. Giyilen kıyafetler bile insanları ve güreşçileri etkileyebilir (Yamaner ve İmamoğlu,2018:509-520). Eski uygarlıklar arasında yer alan Türk halklarında güreş, sosyal yapı ve yaşayışlarının hemen her safhasında görülmüş, sanat, edebiyat, adet ve geleneklerinin teşekkülünde mühim bir yer almıştır. Güreş, Sibirya'dan Balkanlara tüm Türk toplumlarının milli, dini, iktisadi, özel ve genel merasimlerinin de ayrılmaz bir parçası olmuştur (Petrov 1994: 108, Sevük 1948: 37).

Amaç

Bu çalışmanın amacı Türk halkları geleneksel greşlerinde ki fiziki, fikri ve ahlaki pedagojisini incelemektir. Çalışma, teoriye uygun olarak fiziksel kültürü, bir kişinin yeteneklerinin fiziksel ve entelektüel gelişimi, fiziksel aktivitesinin geliştirilmesi ve sağlıklı bir yaşam tarzının oluşturulması, fiziksel eğitim yoluyla sosyal adaptasyon amacıyla toplum tarafından yaratılan ve kullanılan değerler, normlar ve bilgilerin bir birleşimi olan bir kültürün parçası olarak görür.

Metot

Bu çalışmada literatür taraması yapılmıştır. Türkiye dışındaki Türk ülkelerinin literatüründe taranmıştır. Çalışma Türk halklarının sosyal kültürünün bu kadar önemli bir bileşenini geleneksel güreşlerin yetiştirme kültürü olarak nitelendirmeyi mümkün kılmıştır.

Tartışma ve Sonuç

Geleneksel Güreş: İnsanlığın Paleolitik tarih öncesi dönemi derinliklerinde doğan güreş, günümüze kadar sayısız formda ve hemen her medeniyetlerde hayatta kalabilmesinin birçok doğal sebebi vardır. Bu sporu ısrarla yapmış olması ve kültürlerde kalıcı olması, insanın ve dolayısıyla toplumların özünde bir kişinin bir başkasına üstünlük kazanma zorunluluğunu gerektiren fiziksellikğin ifadelerine anlam katması için yaygın bir eğilim göstermesidir [Hatton 2011: 3]. Araştırmacıların uzun süren çalışmalarıyla ansiklopedi haline getirdikleri dünya geleneksel güreşlerinin hala 506 adetinin yaşadığını somut belgelerle ortaya koymuşlardır. Fakat sadece el, kol veya sadece ayaklar ile yapılan ya da Sakalar'ın sopa çekiştirme, Türkiye'nin "horoz güreşi" vb. güreş formatına uygun olmayan mücadeleleri de bunun içine dahil etmişlerdir [Mandzyak & Artemenko 2010: II]. Büyük emek sarf edilip hazırlanan bu ansiklopedide 27 adedi güreş formatına uymamaktadır. Dolayısıyla günümüz dünyasında 479 civarında geleneksel güreş bulunduğunu söyleyebiliriz. Güreş Osmanlı döneminde kurumlara yerleşmiştir. Osmanlı İmparatorluğunda zamanla önemleri değişerek avcılık, atıcılık, okçuluk, güreş (karakucak ve huzur güreşleri), binicilik, kılıç, cirit, tepük, ağırlık kaldırma, gürz ve topuz kullanma ve benzeri faaliyetler görülür. Müsabaka veya yarışma şeklinde olan güreş daha sonraki senelerde geleneksel bir hale dönüşmüş ve Türklerin ata sporları olarak tarihe kayıt edilmiştir (Şener ve İmamoğlu, 2018:1091-1106). Spor Tekkeleri, Türk kültür tarihinde önemli roller üstlenmişlerdir. Hem Selçuklu devleti hem de Osmanlı imparatorluğunun her döneminde ilmi, sosyal, ekonomik ve siyasi hayata etkileri olmuştur (İmamoğlu ve ark., 2018:905-612).

Türk Halklarının etnik Kültürü: Tarihsel kaynakların analizine dayalı fiziksel uygunluk ve fiziksel gelişim, belli bir pedagojik süreç çerçevesi ve geleneği ile tezahür etmektedir. Asya bozkır Türk halkları genç çocukların emek eğitimi üzerindeki belirleyici etkisi, tüm maddi ve manevi milli zenginlikleri birleştiren etnik bir kültür aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Bu Türk halkların etnik kültüründe, çocukların emek eğitimi düşünceleri, mükemmel bir insan olma fikrinin merkezidir. Türlü geleneksel sanat, kadın ve erkek eğitiminin içeriği, beden eğitimi ve boş zaman aktivitelerine nüfuz eder.

Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü 2018 yılı bir bitirme tezinin konusu "*Türk Halkları Geleneksel Güreşleri*" idi. M. Türkmen'in danışmanlığında ve Argen Nurmamut-uluu adını taşıyan bu bitirme tezi, aslında çok da titizlikle hazırlanmamıştı. Buna rağmen daha önce Türk dünyasında 28 tür olarak bilinen geleneksel güreşlerin (Türkmen 2013: 78), bu mezuniyet teziyle birlikte 39 adet olduğu ortaya çıktı. Dolayısıyla 195 ülke olan dünyada 479 güreş türü içerisinde 39 adedinin Türk halklarına ait olması, ilginç ve bir o kadarda Türklerin bu spor oyununa verdikleri önemin göstergesidir. Türkler 'de güreş kişinin yarışmayı metaforik olarak görmenin yanı sıra genel anlamıyla, farklı bir ışıktaki görmesini sağlar. Yazılı kaynaklara yapılan bu yolculuktan güreşin şu anki egemen politik çerçevede yeniden şekillendirilen ve yeniden formüle edilen bir çeşit "geleneksel" erkek otoritesinin sembolik ifadesi olduğu, fiziki olduğu kadar ahlaki ve fikri olduğu sonucuna varmak kolaydır (Khasbulatova 2016: 46).

Geleneksel eğitim kültürü, etnik yaşamın özellikleri ile bir insanın sosyo-biçimlendirici ve zihinsel özellikleriyle, ailesi ve sosyal yaşamıyla, yani; terimi geniş anlamıyla etnik kültür ile ilişkilidir. Etnik pedagojik gelenekler, uzun bir süre boyunca biriken geleneksel eğitim kültürünün deneyimi, çocuğun kişiliğini biçimlendirme ve belirli bir toplumda yaşama uyarlama yöntemleri de dahil olmak üzere, birçok neslin kolektif yaratıcılığının bir ürünüdür. Bu nedenle, bir kişiliğin oluşumu döneminde,

milli eğitim, insanların geleneklerine aşına olmak zellikle mhim ve nemlidir. nk erken ocuklukta bir insan ahlaki, etik, estetik kltrn temelini atmaktadır (Olsen 2013: 93).

Eğitim ve kltrel miras: Halkların manevi zenginlikleri ve ahlaki ve etik temelleri, genlerin yksek ahlaki niteliklerini aşılamak arzusuna yansır ve bu da gelecek kuşaklar iin uygun bir ahlaki iklimi srdrme koşullarını yarattı. Bu nedenle, eğitim sreci sosyal statye, cinsiyete ve eğitim nesnesinin yaşına bağlı olarak srekli ve ok taraflı bir karaktere sahipti. neri ve ikna yanısıra kişisel rnek, her zaman en nemli eğitim yntemleri olmuştur. Fiziksel gelişimin gelişmesiyle birlikte, belirli ahlaki ve gnll niteliklerin geliştirilmesine nemli bir rol verilmiştir: cesaret, dayanıklılık, irade, dayanıklılık, vb. Etnopatoloji, bilişsel ihtiyaların belli bir dzeyde gelişimini ve toplumun ihtiyalarına uygun belirli bir pratik faaliyete hazırlanmasını amalayan ve sistematik olarak sağlayan kltrel miras ve ulusal deneyim hazinesidir. N. I. Ponomarev'a gre, insan yalnızca araların geliştirilmesi sırasında değil, aynı zamanda insan vcudunun ana retici g olarak srekli iyileştirilmesi srecinde de bir insan oldu. Bir emek biimi olarak avlanma insanın gelişiminde kilit bir rol oynamıştır. alışma srecinde niteliksel olarak yeni beceriler ve hareketler edinen bir kişi, biyolojik yasaların sınırsız tahakkmnden kurtuldu ve gelişiminde sosyo-tarihsel modeller belirleyici oldu (1970: 123). Byle bir aıklama ile sporun kkeni temel olarak retici glerin gelişimi ile bağlantılıdır. ocukluk dnemi etnografisi uzmanı Kon: “ocukluk dnyası ve ocuk yetiştirme yolları eski ve aynı zamanda insan ve toplum bilimlerinin yeni konusu. Bir ulusun ocuklarını nasıl eğittiğini bilmeden, onun yaşam tarzını veya sosyal tarihinin zelliklerini anlamak mmkn değildir” (1983: 3) dedi. Bugn Etrsk Alfabeleri ve mezarlarında ıkan bazı fiğrler ise Trk kkenli olduklarını kuvvetlendirmektedir (mamoğlu ve mamoğlu,2018:725-744).

Trk Halklarının Geleneksel eğitim kltr: Geleneksel eğitim kltr karmaşık bir gelenek, fikir, bir dizi sosyalleşme mekanizması ve kurumunu, eğitim aralarını, yntemleri ve yollarını, ampirik pedagojik grş ve gen neslin eğitimini amalayan grşlerin, gerekli bilgi sisteminin zmsenmesinin sağlanmasını ieren normlar ve değerlerdir. Bu, bağlamda geleneksel greşler, herhangi bir etnik grubun varlığının ve korunmasının temel, temel soruları ve etnik kltrnn korunmasıyla ilişkilendirilen en zengin ve en eşitli halk kltr tabakasıdır. Bu yazıda, XIX- XX yzyılın başlarında Trk halklarının zelliği olan sosyalleşme modelinin bir analizini sunan geleneksel greş, bizce, bu sosyo-tarihsel koşullarda başarılı ve verimli bir şekilde hareket ettirildiği ve eğitimin sosyal normundan bir lde faydalandığı sonucuna varmamızı ortaya koyabilmektedir. Trk halklarının fiziksel kltr, halkın gelişimi ve srekliliği iin kendisine zg olan iktisadi yaşamı ve bu yaşamı besleyen coğrafı ortamı olan geleneksel kaynaklara dayanıyor. Nesiller arasında kimliğin ve bağlantının korunmasına yardımcı olan greş kltrnn en nemli unsurlarından biri halkın zgn oyunları arasında baş değere sahip bir geleneksel sporun itesine anlamlar yklenmesidir. Doğal koşullar, Trk halklarının tarihsel gelişiminin zellikleri, geleneksel greşlere eğitim vasıtasıyla ulusal bir kimlik kazandırdı ve onları zgn kıldı. Bu nedenle, diğer etnik gruplardan farklı zel greş oyunları vardır ve farklılık daha ziyade ritel anlamlara yklenen spesifik nemlerle analiz edilebilmektedir. Antik ağlardan itibaren anıtlar zerindeki yazıtlar, greş, halter, uzun atlama, yzme, krek ekme, atıcılık, balık tutma ve atletik oyunların yanı sıra eşitli top oyunlarını da uygulamıştır. Bazı spor dallarının kkenleri veya ortaya ıkışları konusunda tartışmalar bulunmaktadır (Koca ve ark.,2018:1490-1497). zellikle Trklerde spor ve oyun kltr ok yaygın idi. Bu Asurlar, Etiler ve Hititlerden yani n Asya uygarlıklarından itibaren gelişerek devam etmiştir (mamoğlu ve Koca,2018:479-488). Bazı sporlar ve uygulamalar gnmze kadar gelmiştir. rneğin Halat ekme gnmzde Trkiye’de de geleneksel sporlar olarak yapılmaktadır. İnsanların bir halata sarılarak birbirinden kopmama ve rakipleri kendine ekmenin onlarda birliktelik duygusunu artırma ve mutluluk ortaya ıkarabileceği dşnlmektedir (Demirtaş ve mamoğlu,2018:484-491).

Sonuç ve Öneriler

Antik gizemlerin, toy, yuğ ve takvime bağlı etnik törenlerin ayrılmaz bir parçası olan güreş, Türk halklarında ritüel bir öneme sahipti. Bu geleneksel güreşlerin eğitiminin (yani pedagojisinin) fiziki yönü usta- çırak ilişkisiyle olmaktadır. Çırağın ustasına öykünmesi, beraberinde atalardan kalma ahlak anlayışın taşıyıcı görevini de üstlenmekte idi. Ayrıca dini törenlerde oynanan efsaneler, günümüzdeki kozmogonik (cosmogonic) tanrı eylemlerini yeniden üretmeyi amaçlıyordu. "İmamsız tempolu Deity'ler (Tanrılar) tarafından gerçekleştirilen yaratıcı eylemlerin günümüzdeki periyodik olarak çoğaltılması kutsal takvimi ve bayramların kodu olma eyleminde güreş en önemli faaliyetti.

Bu çağda, efsanevi bir kahramanın, yetenekli bir savaşçının ve evrensel kötülüğe karşı savaşan, şanlı arayışı içinde dolaşan estetik bir ideal ortaya çıkıyor. Türk halkları etnik tarihinin ve kültürünün bilimsel ve pedagojik analizi, güçlü bir eğitim potansiyeline sahip olduğunu göstermiştir. Güreşin Türk halkları genç çocukların emek eğitimi üzerindeki belirleyici etkisi, tüm maddi ve manevi milli zenginlikleri birleştiren etnik bir kültür aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Geleneksel güreş, bu halkının etnik kültüründe, çocukların emek eğitimi düşüncelerinde, mükemmel bir insan olma fikrinin merkezidir ve her türlü geleneksel sanat, kadın ve erkek eğitiminin içeriği, beden eğitimi ve boş zaman aktivitelerine nüfuz ettiği görülür. Ulusal kültürün çeşitli geleneklerini, ritüellerini ve manevi değerlerini korumak ve restore etmek için yapılan çalışmalar, Türk halkları ulusal görüntünün ana bileşeni fiziksel egzersizler ve oyunlar olduğunu göstermektedir. Güç, el becerisi ve mesafe yarışları sadece festival eğlencesi olarak değil, aynı zamanda insanların fiziksel ve ahlaki gücü ve ruhunun bir testi olarak da kullanıldığı, esnekliği, kararlılığı, sağlıklı ruhu ifadesini gösterdiği sonucuna varıldı.

Güreş, geleneksel bağlamda usta çırak ilişkisi ile eğitim alınmaktaydı. Güreş tekkeleri gibi tarihi kurularında ise mistik yönleri de ağırlıktaydı. Bu pedagojik sitemlerde güreşin fiziki olduğu kadar fikri ve ahlaki bakımdan da eğitim söz konusuydu. Ayrıca geleneksel güreşlerin her bir hareketinin milli ve dini yönler içermekteydi. Son yıllarda bu fikri ve ahlaki ritüellerin bir kısmını kaybetmesine vesile oldu. Hala 50 yaşın üstündeki insanların hafızalarda canlı kalan bu ritüeller, aynı zamanda sınırlı da olsa belgelerde ve matbu kaynaklarda da mevcuttur. Pehlivanların güreşin kurallarına adapta olmalarından zor olmayacak bu kaybolan milli niteliklerini tekrar yerine konulmasını öneririz.

KAYNAKÇA

- Alter, Joseph S. (1992). "The "sannyasi" and the Indian Wrestler: The Anatomy of a Relationship". *American Ethnologist*. ISSN 0094-0496, 19 (2): 317–336. doi:10.1525/ae.1992.19.2.02a00070
- Bakhtin MM. (1965). *Tvorchestvo Fransua Rable i narodnaya kul'tura srednevekov'ya i Renessansa* [Creativity Francois Rabelais and folk culture of the Middle Ages and the Renaissance]. Moscow: nauk.
- Bartold, VV. (1996). *Selected Works on the History of Kyrgyz and Kyrgyzstan*. - Bishkek, -p. 176
- Demirtaş Ö., İmamoğlu G.(2018). In Ancient Egypt, Gammastic, Dance, Ball Games and Interpretation of Their Visuals , *The Journal of International Social Research*, 11(59): 484-491
- Eliade, Mircea (2003). *Dinler Tarihine Giriş* [Introduction to the History of Religions], Çevirmen / Translator: Lale Arslan, İstanbul: Kabalcı Yayınevi / Kabalcı Publishing House
- Harris, Harold Arthur .(1979). *War and Imperialism in Republican Rome*, Oxford Univ. Pres.
- Hatton, Charles Nathan. "Grappling on the Grain Belt: Wrestling in Manitoba to 1931." A thesis presented to the University of Waterloo in fulfilment of the thesis requirement for the degree of Doctor of Philosophy in History, Waterloo - Ontario- Canada, 2011. https://uwspace.uwaterloo.ca/bitstream/handle/10012/6442/Hatton_Charles.pdf?sequence=1

- Hatton, Charles Nathan. (2007). "Battles on the Bay: Wrestling in Fort William and Port Arthur before the Great Depression", *Thunder Bay Historical Museum Society Papers and Records* 25: 50-66
- İmamoğlu M. İmamoğlu G. (2018). Etruscan's Sports Activities, *Turkish Studies Social Sciences*, 13(26): 725-744, DOI: 10.7827/TurkishStudies.14331
- İmamoğlu. O., Taşmektepligil. M. Y., Türkmen. M. (1997). Türk Kültüründe Spor, *Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10: 139-144
- İmamoğlu O., Çebi M., İslamoğlu İ., Yamak B., (2018). Sport Tekkes and Institutionalization in Ottoman Empire, *The Journal of International Social Research*, 11(58): 905-612
- Khasbulatova, Zulay Imranovna. (2016). Traditsionnaya kul'tura vospitaniya detey u chechentsev [Çeçen Çocuklar İçin Geleneksel Kültür Eğitimi] (XIX – nachalo XX veka / XIX – sonu XX yüzyılın başlarında), *Spetsial'nost' 07.00.07 – Etnografiya, etnologiya i antropologiya*, Moscow: Doktora istoricheskikh nauk
- Koca F., İmamoğlu G., İmamoğlu O. (2018). Hunting, Horse Riding and Archery Sports in Ancient Egypt and Interpretation of Their Depictions, *The Journal of International Social Research*, 11(59): 1490-1497
- Kon, IS. (1983). Vvedeniye // Traditsionnyye formy vospitaniya detey i podrostkov u narodov Vostochnoy i Yugo Vostochnoy Azii [Introduction // Traditional forms of raising children and adolescents among the peoples of East and Southeast Asia]. Moscow: Nauk
- Kyle, G. Danold. (2010). *Sport in the Cultures of the Ancient World*, Londra: OU. Press.
- Mandzyak AS., Artemenko OL. (2010). Entsiklopediya traditsionnykh vidov bor'by narodov mira [Dünya halklarının geleneksel güreş ansiklopedisi], Minsk: Fizkul'tura i sport
- Mendot, EE. - Gaskov AV. - Sakhiulin AA. (2014). 'Development of physical culture and sport in Tuva', *Vestnik Buryatskogo Gosudarstvennogo Universiteta [Buryat Devlet Üniversitesi Bülteni]*, 13/2014, 128-132
- Olsen, SL. (2003). The exploitation of horses at Botai, Kazakhstan. In M. Levine, C. Renfrew and K. Boyle (eds.), *Prehistoric Steppe Adaptation and the Horse*. McDonald Institute Monographs. Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research, 83-104
- Petrov, Raiko (1984). *Wrestling in Bulgarian*, Sofya: SELA Press
- Poliakoff, B. M. (2004). *Kompfsport in der Antike, Das Spiel um Leben and Tod*, Duesseldorf: Patmos Verlag, GmbH%Co. KG
- Severtson, N. (1873). "Puteşestviye po Turkestankomu kraya i isledovaniye gornoy sistemi Tyan-Şanya po Poruçeniyu Russkogo geografiçeskogo obşestva", *SnPet.*: SPb
- Ponomarev, NI. (1970). Vozniknoveniye i pervonachal'noye razvitiye fizicheskogo vospitaniya [The emergence and initial development of physical education / Beden eğitiminin ortaya çıkışı ve başlangıçtaki gelişimi], - Moscow: Fizkul'tura i sport, 248
- Sagalayev AM., Oktyabr'skaya IV. (1990). Traditsionnoye mirovozzreniye tyurkov Yuzhnoy Sibiri. Znak i ritual [The traditional worldview of the Turks of Southern Siberia. Sign and ritual], Novosibirsk: Nauka. Sib. Otdeleniye
- Sevük, İsmail H. (1948). *Türk Güreşi ve Elli Yıl Önce Garp Âleminde On Yıllık Türk Kasırgası*, İstanbul: Ocak Matbaası

-
- Şener O.A., İmamoğlu G. (2018). Wrestling's Activities And Reflections in the Ottoman Empire, Turkish Studies Social Sciences, Volume 13(26):1091-1106, <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13602>
- Taşmektepligil. M. Y., İmamoğlu. O. (1996). Türkiye’de Kültürel Yapının Spora Etkisi Üzerine Düşünceler, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 1 (I):41-51
- Türkmen, M. (2013). “Opinions about Kirgiz traditional equestrian sports”, Vestnik Fiziçeskoy Kulturi i Sporta, ISSN 1694-6707. Volume (İssue) o: 1- (9), 74-79
- Türkmen M. İmamoğlu, O. Ziyagil M.A. (2006). Popularity of the Wrestling sport in Turkey and it’s comparison with the selected sports, Researches About The Turks All Around The World,163: 77-94
- Yamak B. İmamoğlu O., İslamoğlu İ., Çebi M. (2018). The Effects of Exercise on Body Posture, Turkish Studies Social Sciences, Volume 13(18):1377-1388, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13911>
- Yamaner, F., İmamoğlu, G. (2018). Reflection of performances of effects of colors in sports. Volume 13/15, p. 509-520, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13602>
- Yamaner F.,İmamoğlu O.,Yamaner E.,Keskin E.Ç. (2018). Investigation of the Moral Attitudes of Students who Are Taking Sports Training, The Journal of Kesit Academy,4 (13): 251-257